

[1]

Exposició: Brutal/Feral

Imatge:

© Bòlit Girona

Entitat

Organitzadora :

Bòlit. Centre d'Art
Contemporani de
Girona

Lloc: Bòlit. Centre
d'Art Contemporani.
Plaça del Pou Rodó,
7-9. Girona

Demarcació : Girona

Data inici :

Divendres, 21 febrer,

2025

Data fi : Diumenge,
18 maig, 2025

Horari: Dimecres: 10
a 14 h Dijous i
divendres: 10 a 14 h i
de 17 a 19 h
Dissabtes: 11 a 14 h i
de 17 a 19 h
Diumenges i festius:
11 a 14 h

[Tornar](#) ^[2]

A la dècada dels anys cinquanta als Estats Units, en plena Guerra Freda, es consoliden dos models de modernitat amb gran projecció: la que va representar l'arquitectura racionalista en els seus extrems elitistes o suburbials (representada en projectes com el **Case Study Houses**, organitzat per la revista **Art & Architecture**, entre 1945 i 1966) i la derivada de les lliçons de **Buckminster Fuller**, com la fascinació per les cúpules geodèsiques, que van convidar a viure en formes lleugeres i econòmiques, gairebé tribals, molt inspiradores per l'imaginari hippy, com el cas de la comuna Drop City a Colorado el 1960. És a dir, estem parlant, d'una banda, de l'**estètica del búnquer d'herència brutalista** i, de l'altra, l'**estètica de la cabana**, entre la fortificació i la comunió amb la naturalesa, entre les demarcacions clares i artificioses i una arquitectura en la qual un món penetri confusament en l'altre. Seria temptador dir que aquests imaginaris corresponen a escenaris que el cinema ha conreat com a utòpics i distòpics, però no és exactament així, perquè somnis i malsons han adquirit característiques de totes dues visions.

Per brutal, o per **brutalisme**, s'entenen diverses tipologies arquitectòniques, inspirades en el **racionalisme dels anys vint i trenta**, però hipertrofiades per les necessitats de la postguerra i la fascinació pel ciment. Particularment aclaparador i deshumanitzat sembla el brutalisme als països de l'Est, potser per això les construccions s'han convertit en espais de culte. Aquesta estètica absent d'ornaments, monumental, modular i sovint inspirada en fortificacions militars, del castell al búnquer, diversifica el seu ús convertint-se en seu d'edificis públics, en barriades de treballadors o en habitatges de luxe a parts iguals. El 2017, amb la victòria de Donald Trump a la presidència dels Estats Units, la demanda de búnquers va créixer un 700%. Hi ha ciutats fortificades que s'anuncien avui com a refugis per a privilegiats (Seasteading Institute), mentre els refugis atòmics tornen a estar de moda o es dissenyen secretament ciutats-model per als multimilionaris de Silicon Valley (al costat de l'antiga base aèria de Travis, a Califòrnia). Alhora, veiem a la costa britànica presons flotants de ciment (Bibby Stockholm) que semblen tretes de Hollywood (Plan de escape, amb S. Stallone, 2013) o s'imaginen cases i barris de contenidors, destinats indistintament a estudiants, hipsters o treballadors temporals.

Feral és com s'anomenen els animals domèstics que, en ser abandonats, tornen a una naturalesa que els és estranya i hospitalària alhora. Gossos deixats en els marges de la ciutat, colònies de gats, micos a l'Índia adaptats a la urbs com un 'nou bosc'?... En la nostra

accepció, Feral es refereix a paisatges com el de Prypiat (Txernòbil), que han vist la urbs recuperada per la naturalesa, en un paradoxal miratge de ciutat possible. Entre els projectes que busquen recuperar un contacte constant amb espais naturals, sense renunciar a l'activitat urbana (social, laboral, econòmica...) es troben les Amazon Spheres a Seattle, els projectes de ciutat-bosc a Singapur (Forest City Johor) o les Green Towers de Stefano Boeri a Nanjing, entre molts projectes que recuperen ponts, passejos, façanes, terrats i fins i tot pàrquings com a espais per assilvestrar amb nova massa verda. El més sorprenent d'aquests projectes, que fonen alhora imaginaris utòpics i distòpics, són els anomenats Underground Green Spaces, com el parc subterrani The Lowline a Nova York, un laboratori de paisatgisme subterrani, foment del talent jove i construcció de comunitats, tancat el 2017, però molt influent encara avui en dia. Aquests són només alguns exemples d'aquesta arquitectura a la recerca d'una nova comunió amb la naturalesa que transcendeixi tres segles de jardins i parcs zoològics incapaços ja de satisfer la nostra necessitat d'un contracte sostenible entre la civilització i la naturalesa.

Si el brutalisme ha estat la llar dels grans dolents del cinema; la cabana o el model assilvestrat, han fet brillar personatges innocents, utòpics, marginals (Walden, Kaspar Hauser, Mowgli, Tarzán, Captain fantastic, El senyor de les mosques...). Les ciutats salvatges, aquelles on natura i cultura breguen i conviuen, però, també són la prova de les ruïnes futures d'un planeta que col·lapsa encarnat pels innumbrables relats del cinema de ciència ficció, que confirmen que les arrels del somni són també les arrels de la por. Aquestes referències són claus en un moment en què, degut a l'emergència climàtica, es qüestiona la petjada de carboni, la relació entre els ecosistemes humans, animals i vegetals i es repensa quina arquitectura han de tenir les ciutats per ser més habitables des del punt de vista de la salut integral.

BRUTAL/FERAL proposa evocar aquest escenari, aquests imaginaris a partir del treball de diversos artistes contemporanis en els espais expositius del Bòlit, el Centre d'Art Contemporani de Girona, així com als espais públics de la ciutat.

Amb la col·laboració de la Demarcació de Girona del COAC.

[3]

Copyright@ Col·legi d'Arquitectes de Catalunya : <http://arquitectes.eu/ca/cultura/exposici%C3%B3-brutalferal>

Links:

[1] <http://arquitectes.eu/sites/default/files/brutal.png>

[2] <http://arquitectes.eu/ca/javascript%3Ahistory.back%281%29>

[3] <http://arquitectes.eu/ca/printpdf/printpdf/32569>